

זכרון עולם

האשה החשובה ודפתי צדקה וחסד

מרת רודה שניצר

ע"ה

ב"ר מאיר ז"ל

תנצב"ה

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

זכרון עולם

איש חי רב פעלים רודף צדקה וחסד

משה שניצר

ז"ל

ב"ר מנחם מנדל ז"ל

תנצב"ה

בית המדרש דחסידי סוכטשוב

כולל "סנה משה"

ע"ש הר"ח ר' משה יצחק זיסר ז"ל

בית מדרש למגידי שיעור "דף היומי"

חתימת סופר 3 תד. 471 ב"ב טל. 03-5775333

בס"ד, י' אדר ב' תשע"ו

מסכת קידושין ט' - ט"ו ♦ כלים כ"ד, ב' - כ"ד, ח'

גליון מס' 878

י"ו ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א וע"י קרן ברכה ומוטי זיסר

השבוע בגליון

- ♦ החופה, ההוכחה הטובה ביותר
- ♦ מריבה בין החתן לעדים
- ♦ האם די בפדיון הבן אצל כהן אחד?

- ♦ מי זכאי לבחור מסדר קידושין?
- ♦ תפקידו של מסדר הקידושין
- ♦ העדים אכלו והחופה נערכה
- ♦ רב המאחר לחופה
- ♦ טבעת שנפלה מיד החתן הנרגש
- ♦ חתן נרגש

- ♦ אליהו הנביא בהר הזיתים
- ♦ פדיון הבן על ידי כהנים רבים ככל היותר
- ♦ סגולה לבריאות הילדים
- ♦ חרם דרבניו גרשום בימינו
- ♦ אשה העוסקת בזיוף כספים
- ♦ אשה שנעלמה באישון ליל

דבר העורך

היהלום

את שני הארנקים ירש מאביו. אין זה אומר שלא יכול היה להרשות לעצמו לרכוש שני ארנקים משלו, אך כפי שנהג לומר זה מכבר לילדיו, "סוסים טובים לא מחליפים באמצע הדרך". עם שניהם היה יוצא לדרך, אל היריד. והם הוכיחו את עצמם.

הסדר היה נשמת אפו של אביו, ועם הארנקים הוריש את תכונתו לבנו אחריו. הארנק הימני, הקטן, יועד להוצאות הדרך, נסיעות וכלכלה, והארנק השמאלי, הגדול, יועד לצרכי מסחר.

מעולם לא אירע, שהוא או אביו המנוח סטו מן הסדר שהתוו להם הארנקים. מיד לכשהתרוקן ארנק העסקאות, היו צוררים את מיטלטליהם וסחורותיהם ושבים אל ביתם.

היתה זו אחת מאותן יציאות מסחריות, שמלכתחילה ידע כיצד יסתיימו. טלטולי דרכים, סופת רעמים אחת או שתיים, עמידה על המקה עם שלושה או ארבעה מידידיו וחזרה הביתה.

רגע לפני שהצליף העגלון בגוו למוד ההצלפות של הסוס הלייפציגאי, זוג ידיים מתנופפות בפראות התקדמו במהירות לעבר העגלה, וכשזיהה את תווי הפנים של מפעילן הנמרץ, התברר לו כי מדובר באחד מידידיו הטובים. אמת, הלה היה סמוק פנים ברוב שעותיו ומהיר דיבור בכל שעותיו, אך מעולם לא ראהו כה נסער. בליל של מילים נשפך מפיו, ומכולן הבין רק אחת. יהלום. יהלום. יהלום.

היהלום.

הידיד השקיע ממון רב ב"עסקה בישת מזל" כהגדרתו (כך לא היה הוא עצמו ביש מזל), ועתה

דף ו/א כל שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין לא יהא לו עסק עמהם

מי זכאי לבחור מסדר קידושין?

בסוגייתנו אומר שמואל: "כל שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין, לא יהא לו עסק עמהן". כלומר, מאחר שהלכות רבות ומסובכות קשורות לגיטין ולקידושין, על כן, לא יפסוק בהן אלא דיין שהוסמך לכך (רש"י ד"ה לא יהא), משום שטעויות בהלכות אלו עלולות לגרום עיוותים בלתי ניתנים לתיקון.

תפקידו של מסדר הקידושין: מחמת הזהירות וההקפדה שלא תתרחשנה תקלות בעניינים אלה, כל הפוסקים תמימי דעים, כי גם עריכת גט לא תתבצע אלא על ידי מומחה בהלכות גיטין. אולם, לגבי מסדר קידושין נחלקו הפוסקים, אם לתפקיד זה אין למנות אלא אדם שבקי בהלכות קידושין. לדעת הט"ז (עיין בית שמואל אהע"ז סימן מ"ט ס"ק ד'), כל אדם רשאי לסדר קידושין, מאחר שהלכות קידושין אינן סבוכות כהלכות גירושין, שהרי כל טקסי הקידושין מתנהלים בסדר אחיד וקבוע מראש, ותפקידו של מסדר הקידושין מסתכם במספר משימות פשוטות למדי, כגון, לברך את ברכת הקידושין, לוודא כי הטבעת שייכת לחתן, להקפיד שהעדים יראו את מהלך הקידושין וכדומה. אולם, שאר הפוסקים (שבות יעקב חלק ג' סימן קכ"א, שואל ומשיב מהדו"ג חלק א' סימן רל"ט, ועוד), חולקים על כך וסוברים, כי למרות זאת, אין לכבד בסידור הקידושין אלא אדם שבקי בהלכותיהן.

העדים אכלו והחופה נערכה: בזמנינו, שחתנים וכלות רבים רחוקים מדת משה וישראל, וכלל אינם מבינים את משמעות הקידושין על פי ההלכה, הזהירו הפוסקים, כי רק מי שבקי בהלכות קידושין יסדר חופה וקידושין (עיין גשר יהושע הלכות אישות א' ב'). לדוגמה ניתן להביא מקרה שאירע בצפת בתקופתנו, כאשר בסידור הקידושין כובד קרוב משפחה נכבד שאין לו שיג ושיח בהלכה, וכך נערכו הקידושין בחצר האולם ברוב פאר והדר, בעוד העדים הנרגשים סועדים את ליבם בתוך האולם... עובדה שהונצחה בסרט הוידאו שתיעד את המאורע.

זעילוי נשמת

הרב משה צבי יוסף הלפרן ז"ל

ב"ר שלמה ז"ל

נלב"ע ט"ו באדר תשל"ב

תנצב"ה

הונצח ע"י ידידיו משפחות **הלפרן** שיחיו קרית קרני-י - גבעת שמואל

זעילוי נשמת

מרת לואיז ע"ה

בת מרגריט ע"ה

נלב"ע י"ג אדר תשע"ג

תנצב"ה

הונצחה ע"י בעלה ידידיו **ניסן חקשוני** שיחיו ומשפחתו שיחיו - הרצליה

זעילוי נשמת

הר"ר יצחק (זינדל) זוהר ז"ל

ב"ר אהרון ז"ל

נלב"ע ט' באדר ב' תשס"ח

תנצב"ה

הונצח ע"י בניו **אהרון ושלמה זוהר** שיחיו

לעילוי נשמת

מרת מלה (מחלה) זיסר ע"ה בת ר' יוסף ז"ל

נלב"ע י' באדר תשס"א **תנצב"ה**

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

נר ה' נשמת אדם

רב המאחר לחופה: בעבר רווח המנהג בתפוצות ישראל, כי מרכיב נכבד ממשכורתו הצנועה של רב הקהילה מומן על ידי המחנות, אשר שלשלו לידי מעות לאחר החופה. על כן פסק הרמ"א (יו"ד סימן רמ"ה סעיף כ"ב), שאין רשות להסיג את גבולו של הרב ולגזול ממנו את פרנסתו. ועוד: גם אם המשפחה מעוניינת שרב אחר יסדר את הקידושין, והיא מוכנה להעביר לרב הקהילה את התשלום המקובל כאילו סידר הוא את הקידושין, יש להימנע מכך, מכיוון שהדבר גורם לפגיעה ברב, ובסופו של דבר הוא ינושל מפרנסתו. אמנם, כאשר הרב מאחר לחופה, רשאי אחר לערכה כדי שלא לצער את החתן והכלה (שו"ת נודע ביהודה תניא אבה"ז סימן פ"ג).

מי זכאי לבחור את מסדר הקידושין: מחותנים שהתקשו להגיע לעמק השווה, מי זכאי לבחור את מסדר הקידושין, פנו לבעל בצל החכמה (שו"ת חלק ב' סימן ע"ב), אשר הכריע כי זכות הבחירה שמורה לחתן. וטעמו, שהברכה אותה מברך מסדר הקידושין, נתקנה במקורה עבור החתן, וכדי שלא לבייש את החתנים שאינם יודעים לברכה, תקנו שמסדר הקידושין יברך בשליחותם (שולחן ערוך אה"ע סימן ל"ד סעיף א'). על כן מן הראוי שהחתן הוא זה שיבחר את שליחו. מעניין לציין את דברי בעל תשובות והנהגות (חלק ב' סימן תרל"ז), כי כאשר צד אחד משלם את הוצאות החתונה, שמורה לו זכות הבחירה למסדר הקידושין.

דף ו/א היה מדבר עם האשה

טבעת שנפלה מיד החתן הנרגש

מבואר בסוגייתנו, כי כאשר החתן נתן לכלה טבעת תוך כדי ששוחחו ביניהם על אודות רצונם להנשא - הקידושין חלים, גם אם לא אמר לה בעת נתינת הטבעת "הרי את מקודשת לי". שכן, ברור לכל, כי נתינת הטבעת לידה היתה לשם קידושין. כך גם פוסק השולחן ערוך (אה"ע סימן כ"ז סעיף א').

חתן נרגש: הפוסקים דנים במקרה מעניין, לגבי חתן שהתרגש עד למאד בעמדו תחת החופה, ולאחר שאמר "הרי את מקודשת לי כדת משה וישראל", נשמטה הטבעת מידו ורק לאחר רגעים ארוכים הצליח החתן לייצב את ידו ולענוד את הטבעת על אצבע הכלה. הספק שהתעורר הוא, כי אף על פי שבסוגייתנו מבואר שכאשר החתן והכלה משוחחים ביניהם על אודות רצונם להנשא, ברור לכל שהטבעת הניתנת על ידיה היתה לשם קידושין, אולם במקרה זה, מאחר שחלף זמן של "תוך כדי דיבור" בין אמירת "הרי את מקודשת" לנתינת הטבעת, יתכן כי עליו לשוב ולקדש את האשה, כיוון שרק כאשר נתינת הטבעת סמוכה לשיחה ביניהם על רצונם להנשא, אנו בטוחים כי נתינת הטבעת היתה לשם קידושין (עיין פני משה חלק ב' ס"ב, לבוש מרדכי סימן ל"ו שהוכיחו כן מרש"י ד"ה והוא), אולם, כאשר חלף זמן-מה בין השיחה לנתינת הטבעת, שוב אין הוכחה ברורה לכך.

החופה, ההוכחה הטובה ביותר: בעל הכתב סופר (אה"ע סימן ל"ח), אשר דן בספק זה, הכריע כי אין החתן צריך לקדש את אשתו בשנית, מאחר שבזמנינו נתינת הטבעת נעשית תחת החופה והרי זה נחשב כאילו החתן והכלה משוחחים ביניהם כל העת על רצונם להנשא, והמעמד שבו הם נמצאים, מוכיח זאת מעבר לכל ספק.

שולחן ערוך (אה"ע סימן כ"ז סעי' ד') פוסק, כי האומר לאשה "הרי את מקודשת" ולא השלים את המילה "לי" - אין האשה מקודשת, שהרי לא אמר עבור מי הוא מקדשה. אולם, אם היו האיש והאשה עוסקים בשיחה על אודות רצונם להנשא, ותוך כדי כך אמר לה האיש "הרי את מקודשת", הקידושין חלים, שהרי ברור כי כוונתו לישא אותה לאשה עבורו.

מריבה בין החתן לעדים: וויכוח שפרץ מתחת לחופה בין חתן לעדים, התגלגל אל הכתב סופר. המריבה פרצה, בדיוק כאשר החתן סיים לומר "הרי את מקודשת", אך לא הספיק לומר "לי". השאלה שנשאלה היא האם עליו לשוב ולקדש את האשה, כדברי השולחן ערוך. גם בנושא זה כתב הכתב סופר, כי מאחר שבימינו החתן עונד לכלה את הטבעת תחת החופה, לפיכך, גם אם לא אמר החתן "לי", חלים הקידושין, מאחר שעמידה תחת החופה, כמוה כשיחה בין החתן והכלה על רצונם להנשא.

דף ו/א בכולה קני

האם די בפדיון הבן אצל כהן אחד?

בסוגייתנו מסיק רב אשי, כי אדם יוצא ידי חובת מצוות פדיון הבן, גם אם התנה עם הכהן בטרם הפדיון שחמשת הסלעים מוקנים לו על מנת שיחזירם לאב. שכן, בשעת הפדיון זכה הכהן במעות וכך נפדה הבן. להלכה נחלקו ראשונים אם ראוי לנהוג כן. לדעת הרמב"ם (הלכות בכורים פרק י"א הלכה ח' עיניי הגהות הגר"א ובכסף משנה שם) מותר לעשות כן אף לכתחילה. אולם, בעלי התוספות (בכורות נא/ב ד"ה הלכך) סוברים, כי על הכהן להימנע מלהשתתף בפדיון מעין זה, מאחר שבכך הוא גורם נזק לאחיו הכהנים ששוב לא יזכו במתנת כהונה זו, מכיון שנדיבותו של הכהן הוותרן תתפרסם, והכל יפדו את בניהם אצלו בלבד. מטעם זה גם אין כהן רשאי להחזיר אפילו מרצונו הטוב את כסף הפדיון, לבד מאשר לעניים הפודים את בניהם (שולחן ערוך יו"ד סימן ש"ה סעיף ח').

היה זקוק למזומנים נואשות ולשם כך העמיד למכירה יהלום נדיר שעמד לרשותו. אין הוא דורש את כל הסכום כעת, דמי קדימה יספיקו לו. הארנק הימני התחפר בכיסו, כמוכיר לבעליו את הכלל המשפחתי - לא נוגעים בארנק הנסיעות. מנגד משך ידיו בשרווליו, דחפו מכל עבריו חבט על שכמו וטלטל את כובעו, ודומה היה עליו, כי עוד מעט קט ילוש ממנו מצה.

כל אותה עת לא משו עיניו מן היהלום. היה זה יהלום מדהים, כמו שרק יהלום יכול להיות מדהים. כל זווית שבו שיקפה את הזוויות האחרות, אך היתה לה גם ייחודיות בפני עצמה שבאה לידי ביטוי בתוך המכלול המרהיב. הוא היה עומד שם מהופנט עוד שעות, אלמלא הופיע מתחרה חדש לזירה, ולשם עיניים חמדניות אל היהלום שבכתר.

ארנק הוצאות הדרך נשלף מכיסו, וענה אמן בעל כרחו עת נשלפו ממנו השטרות והמטבעות הסדורות, שמוכנות היו מששת ימי בראשית להגיע לידיהם של העגלונים והמשרתים בדרכים, והצטלצלו בקול רעש גדול לידי המתרוננות של ידיו, בהשלימן את הנדרש עבור רכישת היהלום. לא קלה היתה ההחלטה, אך כעבור שעה קלה התברר לו, כי ההחלטה גופא היא החלק הקל. ההתמודדות עם התוצאות, היא החלק הפחות קל. **באין** מעות בכיסו היה עליו לנהוג במנהג האביונים. ברם, הרהר בעגמומיות לעצמו, בעוד האביון מתמקם בעיר מסויימת ואינו עושה את דרכו מעיר לעיר, הרי הוא אביון-על, עליו לנדוד ממקום למקום ותוך כדי כך למצוא מקור למחייתו.

כשהוא בוהה בעגלות המהירות דוהרות מן העיר, עמוסות בסוחרים מדושינו עונג, החליט כי הליכה ילון בעיר ועם אור הבוקר יתווה את דרכו. ידיו נעלם זה מכבר אי שם, כדי לפרנס את נוסיו הרבים במעותיו והוא פנה לתור אחר מקום לינה. סוף דבר מצא עצמו לן על ספסל בכיכר העיר, "מקום מוגן" כהגדרת אחד השוכנים הוותיקים שבמקום, בעודו מצביע על כלב אימתני שרבץ במרכז הכיכר, כמגן על דייריו מפני העוברים ושבים, או אולי להיפך.

עם קרן השמש הראשונה יצא לדרך. **לקראת** צהרים נראה מרחוק פונדק דרכים. תדיר היה חולף על פניו ומביט בו דרך מרכבתו. היתה זו תחנת ביניים לעגלות רעועות שיושביהן נאלצו לחלוץ עצמות באמצע הדרך. עתה נדמה עליו הפונדק כנווה בלב המדבר, מוקף פלגי מים ודגי זהב.

סוף דבר התיישב על מקומו, ולגם משקה עם פת, אחר שסיים עם בעל הפונדק, כי לאחר שייטיב את לבו, יסייע בניקוי החצר. בעודו יושב עם בגדיו המאובקים, חש בעיניים הנוצצות בגבו, עיניים רחמיאניות. היה זה אחד ממכרי, שסר למקום באקראי. מיד לכשהבחין בו, התיישב הלה לידו בעיניים קרועות מהפתעה, והחל לנחמו על שככה אירע לו. פתח בסיפור על גביר שאוניית הדגל של ציו טבעה בים, והתברר כי עם טביעתה השתחררו מדפנותיה חביות גדושות באוצרות זהב ישנים שהיו טמונים בה, ומהם התעשר בהרבה, וסיים בעני שנפל בשלג לתוך ערימת אשפה ומצא בה את טבעתו של המלך.

עודו מנסה לתור אחר מעשיות נוספות ששמע במהלך שנות חייו, ושיש בהן כדי לגרום למספר לחשוב כי הוא מנחם את השומע, פקח לרווחה את עיניו והבחין כי מידעו המנוחם מביט בו משועשעות.

טרם שם מחסום לפיו נתגלגלה ממנו השאלה: "איני שואל אותך איך הגעת למצבך הנוכחי. קורה. אך מה פשר הרוע, השלווה וזיק השמחה שעל פניך?"

הוא נתחייך יותר. פסק רגע משתיית כוס החמין, שלף את ארנקו הקטן, פתח בזהירות את רוכסנו, פשפש בו כרגע או שניים, הוציא בד רך, גלגלו בזהירות, ובאחת הציג יהלום מול חוטמו. **היהלום.** **ההפתעה** שריצדה בעיני המכר התחלפה במבט משתאה ומשתומם, ומידעו סיים בנחת את כוס החמין.

ארוכה היתה הדרך הביתה. ארוכה, קשה, מתישה ומטלטלת. אך היהלום שבכיסו הרגיעו והשיב את נפשו. בו היה מתבונן ויודע כי יש תכלית לטלטוליו.

★ ★ ★

זה הסוד. לא מה שאין לך, אלא מה שיש לך. לומדי הדף היומי סיימו במסעם הארוך, שלעולם לא יסתיים, את מסכת גיטין, ועוסקים כעת בלימודה של מסכת קידושין. לא תמיד זה קל. הקביעות וההתמדה. אך היהלומים המצטברים בכיסי הלומדים, נוסכים בהם אושר וכח, להמשיך הלאה במעגל לימוד התורה, להמשך השושלת מהר סיני.

עוד דף, עוד יום, עוד פרק, עוד שבוע, עוד חודש, עוד מסכת, והארנקים תופחים ומתמלאים ביהלומים מסולאי פז.

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעבודה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: תד. 474 בני ברק.
פסק: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

בברכת התורה, העורך

"התחברתי והרגשתי את מתיקות התורה"

בדרך, בבית, בעבודה,

24 שעות

ביממה

**מתחברים לשיעור
המרתק**

להאזנה חייגו:

073-2951342

למסכת הנלמדת הקישו 1

בעלות שיחה רגילה

אליהו הנביא בהר הזיתים: אולם, בעל שאלת יעב"ץ (סימן קנ"ה) מחדש, כי בזמנינו מחמת רוב הגלויות והצרות שעברו על ראשינו אין וודאות לייחוסם של הכהנים, ומשום כך ראוי שהכהן יחזיר את הכסף לאבי הבן לאחר הפדיון. אכן, בספר אוצר הגאונים (סוף סוכה) מסופר, כי כבר לפני כאלף שנה נגלה אליהו הנביא לרב האי גאון, הצביע על קבוצת כהנים שהתקבצו סביב הר הזיתים כמנהגם מידי חג הסוכות ואמר לו, כי אחד מהם בלבד הוא כהן אמיתי.

פדיון הבן על ידי כהנים רבים ככל היותר: בעל שאלת יעב"ץ אף מוסיף ואומר, כי מאחר שרוב הכהנים בימינו אינם מיוחסים, ראוי שאבי הבן יחזר אחר כהנים רבים שיפדו בנו, וככל שירבה לעשות כן, יגדיל את הסיכוי שבנו אצל כהן אמיתי. מאידך גיסא, הוא לא יפסיד מכך פרוטה, שהרי הכהנים יחזירו לו את כסף הפדיון.

סגולה לבריאות הילדים: אמנם, לדעת רוב הפוסקים (עיין שו"ת חתם סופר יו"ד סימן רצ"א), אין לחשוש לייחוסם של הכהנים. על כן האב אינו צריך לחזר אחר כהנים רבים שיפדו את בנו, ואף הכהן אינו צריך להחזיר לאב את כסף הפדיון שהגיע לידי ביושר. בעל מנחת יצחק (שו"ת, חלק ב' סימן ל') אף כותב, כי הפודה את בנו אצל מספר כהנים, עלול לטעות ולברך מחדש בכל פדיון ולהכשל בברכה לבטלה. בספר תשובות והנהגות (חלק א' סימן תרנ"ח), מביא, כי השארת הכסף בידי הכהן היא סגולה לבריאותם התקינה של הבנים. מעניין לציין, כי ממצאי מחקר גנטי שנערך במשך מספר שנים [בשיתוף חוקרים מאוניברסיטת אוקספורד ומאוניברסיטת קולג' בלונדון], העלו, כי כ-80% מן הכהנים ללא הבדלי מוצא: מאנגליה, תוניסיה, קנדה, רוסיה, ותימן, אשכנזים וספרדים, נושאים גן משותף שבשאר האוכלוסיה שכיחותו נעה בקירוב ל-5% בלבד. ממצאים אלו מוכיחים במובהקות גבוהה, כי יש בסיס איתן לייחוסם של כהנים בני זמנינו.

דף ז/א התקדשי לי לחצי

חרם דרבינו גרשום בימינו

מבואר בסוגייתנו, כי אדם שאמר לאשה "התקדשי לי לחצי" הרי היא מקודשת לו. שכן, מפרשים את דבריו שכוונתו להתנות עם האשה שיוכל לשאת אשה נוספת, אף אם מצידה הדבר יהיה כרוך בויתור על חלק מצרכיה, שהרי התורה אינה מונעת אדם לשאת שתי נשים (ר"ן, שולחן ערוך אה"ע סימן א' סעיף ט').

כידוע, תקנתו של רבינו גרשום מאור הגולה, שלא ישא אדם שתי נשים, התקבלה בתפוצות ישראל לפני כאלף שנה, ואף שיש הסוברים, כי תקנתו לא נתקנה, אלא עד סוף האלף החמישי (רמ"א שם סימן י'), כתקנתו נוהגין גם בימינו. גם במקומות שבהם לא נתקבלה תקנתו, כתב שולחן ערוך (שם, סעיף י"א ובערך השולחן סימן א' סעיף ל"ב), כי מן הראוי לגזור בחרם ובנידוי שלא ישא אדם שתי נשים. טעמו העיקרי של רבינו גרשום היה, כי הקושי הרב של הבעל לספק את כל צרכיהן של שתי נשים, עלול לגרום מריבות וקטטות ביניהן (ביאור הגר"א ס"ק ל"ד, שו"ת נודע ביהודה מהד"ת אה"ע ס"ו).

אשה העוסקת בזיוף כספים: אמנם, במקרים חריגים ויוצאי דופן, התירו חכמים לבעל לשאת אשה נוספת על פני אשתו הראשונה. דוגמא לכך אנו מוצאים בשדי חמד (חלק ו' מערכת האישות ס"ב סימן כ"ד), על אודות אשה מרוסיה שעסקה באינטנסיביות בזיוף כספים. לאחר שהזיפנית נתפסה על ידי השלטונות, ודינה נגזר למאסר עולם בסיביר הרחוקה, ביקש בעלה לגרשה כי בריאותו הרופפת מנעה ממנו להתגורר עמה בסיביר הקפואה, אך היא סירבה לקבל ממנו גט והוא נותר בודד לנפשו. הפוסקים שדנו בנושא התירו לבעל לשאת אשה נוספת על פניה, מאחר שעקב התנהגותה, כל מחויבותיו כלפיה פקעו, כפי שהוא אינו חייב לפדותה מן הכלא (שו"ת מעיל צדקה סימן ט"ו).

אשה שנעלמה באישון ליל: כאשר האשה נעלמה בפתאומיות, ואין ידוע מה עלה בגורלה, נחלקו הפוסקים. לדעת בעל מטה אהרן (חלק ב' סימן ס"ו, שו"ת רש"ך בהגהותיו לב"י אות ע"ח, בשם הכנה"ג), מאחר שאין חשש שמא תפרוץ מריבה בין הנשים כיון שהן מרוחקות זו מזו, רשאי הבעל לשאת אשה נוספת. אולם, דעתו של הנודע ביהודה (שם) ופוסקים אחרים היא, כי תקנתו של רבינו גרשום מאור הגולה תקפה גם במקרה זה, שהרי יתכן שהאשה שנעלמה תשוב ביום מן הימים והשתים תתקוטטנה.

מן הראוי להדגיש, כי נשיאת אשה נוספת על פני הראשונה, כרוכה בהסכמתם של **מאה רבנים** משלש מדינות (תקנות שנדפסו בסוף הספר תשובות מהר"ם מרוטנבורג, ב"ח אה"ע ס"א). אמנם, הפוסקים דנים אם הבעל זקוק להסכמת מאה רבנים גם כאשר אשתו המירה את דתה, או שמא במקרה זה לא חלה גזירת רבנו גרשום (עיין פתחי תשובה סימן א' ס"ק כ"ב).

לעילוי נשמת

הר"ר **אברהם מנדל מנחם גולובינסקי** זצ"ל

ב"ר משולם זצ"ל נלב"ע י' אדר תשס"ז

תנצב"ה

נר ה'
נשמת
אדם

חדש! מסכת קידושין

מאורות המשנה - משניות מבוארות
כולל מסכת כלים עם איורים

הדפסה מהודרת, אותיות מאירות
עיניים, צבע ייחודי להקלת הלימוד

מאורות ההלכה - הלכה לכל יום

להזמנות: 1-700-500-151

חוויה רוחנית מרגשת

ספרון חודשי ללימוד יומי קצר
בכל יום משנה אחת
הלכה אחת וקטע מהגמרא

לחודש התנסות חינם!

חייג עכשיו: 3029 *

או שלח מייל לדוא"ל veten@meorot.co.il

